

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

7 juli 2017

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van de wet van 21 februari 2003
tot oprichting van een Dienst voor
alimentatievorderingen bij de FOD Financiën,
teneinde het bedrag op te trekken dat als
inkomensbovengrens dient om aanspraak
te maken op een voorschot op het
onderhoudsgeld**

(ingedien door mevrouw Catherine Fonck
en de heer Benoît Lutgen)

SAMENVATTING

Momenteel kunnen alleen de mensen met een maandelijks inkomen van maximum 1 800 euro (basisbedrag), geïndexeerd en in voorkomend geval verhoogd, aanspraak maken op een door de Dienst voor alimentatievorderingen uitbetaald voorschot op het onderhoudsgeld.

Teneinde het toepassingsveld ratione personae van de begunstigden te verruimen, willen de indieners van dit wetsvoorstel die inkomensbovengrens geleidelijk optrekken tot 2 500 euro per maand.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

7 juillet 2017

PROPOSITION DE LOI

**modifiant la loi
du 21 février 2003
créant un Service des créances
alimentaires au sein du SPF Finances
en vue d'augmenter le plafond de revenus
pour pouvoir bénéficier d'avances
sur pension alimentaire**

(déposée par Mme Catherine Fonck
et M. Benoît Lutgen)

RÉSUMÉ

Le droit aux avances sur pension alimentaire octroyées par le Service des créances alimentaires est actuellement réservé aux personnes dont les ressources mensuelles ne dépassent pas 1 800 euros par mois (montant de base), tel qu'indexé et le cas échéant majoré.

Afin d'élargir le champ d'application ratione personae des bénéficiaires, la présente proposition de loi relève progressivement ce plafond à 2 500 euros par mois.

<i>N-VA</i>	:	<i>Nieuw-Vlaamse Alliantie</i>
<i>PS</i>	:	<i>Parti Socialiste</i>
<i>MR</i>	:	<i>Mouvement Réformateur</i>
<i>CD&V</i>	:	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
<i>Open Vld</i>	:	<i>Open Vlaamse liberalen en democraten</i>
<i>sp.a</i>	:	<i>socialistische partij anders</i>
<i>Ecolo-Groen</i>	:	<i>Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen</i>
<i>cdH</i>	:	<i>centre démocrate Humaniste</i>
<i>VB</i>	:	<i>Vlaams Belang</i>
<i>PTB-GO!</i>	:	<i>Parti du Travail de Belgique – Gauche d'Ouverture</i>
<i>DéFI</i>	:	<i>Démocrate Fédéraliste Indépendant</i>
<i>PP</i>	:	<i>Parti Populaire</i>
<i>Vuye&Wouters</i>	:	<i>Vuye&Wouters</i>

Afkortingen bij de nummering van de publicaties:

<i>DOC 54 0000/000:</i>	<i>Parlementair document van de 54e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>
<i>QRVA:</i>	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>
<i>CRIV:</i>	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag</i>
<i>CRABV:</i>	<i>Beknopt Verslag</i>
<i>CRIV:</i>	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)</i>
<i>PLEN:</i>	<i>Plenum</i>
<i>COM:</i>	<i>Commissievergadering</i>
<i>MOT:</i>	<i>Moties tot besluit van interpellations (beigekleurig papier)</i>

Abréviations dans la numérotation des publications:

<i>DOC 54 0000/000:</i>	<i>Document parlementaire de la 54e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
<i>QRVA:</i>	<i>Questions et Réponses écrites</i>
<i>CRIV:</i>	<i>Version Provisoire du Compte Rendu intégral</i>
<i>CRABV:</i>	<i>Compte Rendu Analytique</i>
<i>CRIV:</i>	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)</i>
<i>PLEN:</i>	<i>Séance plénière</i>
<i>COM:</i>	<i>Réunion de commission</i>
<i>MOT:</i>	<i>Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)</i>

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Bestellingen:
*Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.dekamer.be
e-mail : publicaties@dekamer.be*

Commandes:
*Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.lachambre.be
courriel : publications@lachambre.be*

De publicaties worden uitsluitend gedrukt op FSC gecertificeerd papier

Les publications sont imprimées exclusivement sur du papier certifié FSC

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Scheidingen doen het armoederisico toenemen

Wanneer ouders uiteengaan, is het van heel groot belang dat elke ouder financieel blijft bijdragen aan de opvoeding en het levensonderhoud van de kinderen. Wanneer één ouder het op dat vlak laat afweten, kan zulks ernstige problemen teweegbrengen voor de ouder die voor de kinderen zorgt, en dus ook voor de kinderen zelf.

Eén op vier kinderen leeft in een eenoudergezin. Eenoudergezinnen zijn bijzonder kwetsbaar en lopen dubbel zoveel risico als tweeoudergezinnen om in de armoede te verzeilen en met sociale uitsluiting te worden geconfronteerd. Ze zijn oververtegenwoordigd in de werkloosheidsstatistieken. Tevens doen elf keer meer eenoudergezinnen een beroep op het OCMW dan tweeoudergezinnen¹.

De DAVO als armoedebestrijdingsinstrument

De Dienst voor alimentatievorderingen (DAVO) werd opgericht binnen de FOD Financiën bij de wet van 21 februari 2003. Deze Dienst heeft tot taak onder bepaalde voorwaarden voorschotten op het onderhoudsgeld voor de kinderen te betalen, wanneer de onderhoudsplichtige ouder zijn onderhoudsschuld niet betaalt. Daarnaast moet de DAVO het niet-betaalde onderhoudsgeld invorderen ten voordele van de begunstigden.

Die Dienst voor alimentatievorderingen kan dus een wezenlijke rol spelen om te voorkomen dat eenoudergezinnen in de armoede vervallen. De staatssecretaris voor Armoedebestrijding, Gelijke kansen, Personen met een beperking en Wetenschapsbeleid, belast met Grote Steden, gaf in haar beleidsnota van 27 oktober 2016 aan dat “[d]e verbetering van de werking van de Dienst voor Alimentatievorderingen (DAVO) (...) met het oog op de kwetsbare groep van eenoudergezinnen een aandachtspunt [blijft]”.

Volgens *La Ligue des Familles* wordt 40 % van het onderhoudsgeld onregelmatig betaald. Daarnaast durft 12 % van de ouders niet om de uitbetaling ervan verzoeken². Inzonderheid de eenoudergezinnen hebben dat onderhoudsgeld nodig. In de periode 2014-2015 steeg het aantal begunstigden van een door de DAVO

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Le divorce comme risque de “tomber” dans la pauvreté

Il est essentiel qu'en cas de séparation, chaque parent continue à contribuer à l'éducation et à l'entretien des enfants. Lorsqu'un parent est en défaut, cela peut mettre gravement en difficulté la situation du parent qui s'occupe des enfants et donc la situation des enfants aussi.

Un enfant sur quatre vit dans une famille monoparentale. Les familles monoparentales sont particulièrement fragiles. Elles sont deux fois plus exposées au risque de pauvreté et d'exclusion sociale que les familles “duoparentales”. Elles sont surreprésentées dans les chiffres du chômage. Elles sont onze fois plus nombreuses que les familles duoparentales à faire appel au CPAS¹.

Le SECAL comme moyen de lutter contre la pauvreté

Le Service des créances alimentaires (SECAL) a été créé au sein du SPF Finances en vertu de la loi du 21 février 2003. Les missions du Service consistent à octroyer des avances sur les pensions alimentaires pour les enfants dans les cas où le parent débiteur d'aliments ne s'acquitte pas de sa dette, moyennant certaines conditions, et à recouvrir les pensions alimentaires impayées en faveur des bénéficiaires.

Ce Service de créances alimentaires peut donc jouer un rôle essentiel pour prévenir la précarité des familles monoparentales. La secrétaire d'État en charge de l'Égalité des chances et de la lutte contre la pauvreté, reconnaît, elle-même dans sa note de politique générale du 27 octobre 2016, que “l'optimisation du fonctionnement du Service des créances alimentaires (SECAL) demeure un point névralgique à l'égard du groupe vulnérable des familles monoparentales”.

Selon la Ligue des Familles, 40 % des contributions alimentaires ne sont pas payées régulièrement. Il faudrait y ajouter 12 % de parents qui n'osent pas la demander². Les familles monoparentales en ont particulièrement besoin. Entre 2014 et 2015, le nombre de bénéficiaires d'une avance de la part du SECAL a

¹ CPAS Plus, nr. 04, april 2015.

² Baromètre des familles 2016.

¹ CPAS Plus n° 04, avril 2015.

² Baromètre des familles 2016.

betaald voorschot met bijna 15 %, terwijl het bedrag van die voorschotten met bijna 12 % toenam³.

In december 2014 ontvingen 15 159 kinderen een dergelijk voorschot. In december 2015 waren het er 17 409. Deze stijgende trend heeft zich waarschijnlijk doorgestoken in 2016; uit recent door de FOD Financiën bekendgemaakte cijfers bleek immers dat eind september 2016 17 942 kinderen een voorschot ontvingen; dat is een stijging met 3 % in negen maanden⁴.

Volgens *La Ligue des familles* wordt meer dan 90 % van de aanvragen ingediend door moeders, tegenover 7 % door vaders.

Volgens de KUL bedraagt het armoederisicopercentage bij eenoudergezinnen die onderhoudsgeld krijgen, 22,8%; voor eenoudergezinnen zonder onderhoudsgeld loopt dat percentage op tot 42,6 %⁵.

Bij de wet van 12 mei 2014, die in werking is getreden op 1 januari 2015, werden in de voormelde wet van 2003 een aantal wijzigingen aangebracht: de inkomensbengrens om de DAVO te mogen inschakelen, werd opgetrokken van 1 400 naar 1 800 euro; de begunstigde moet niet langer bijdragen aan de werkingskosten van de DAVO; de financiële bijdrage van de onderhoudsplichtige werd verhoogd.

De ouder die om een voorschot op het onderhoudsgeld voor zijn kinderen verzoekt, moet welbepaalde voorwaarden vervullen. Zijn maandelijkse netto-inkomsten mogen niet hoger zijn dan 1 800 euro, verhoogd met 66 euro per kind ten laste. Het maximumbedrag van het voorschot is vastgesteld op 175 euro per maand en per kind dat aanspraak maakt op onderhoudsgeld.

Voor de periode 2011-2015 werd jaarlijks gemiddeld 22,7 miljoen euro aan voorschotten op onderhoudsgeld betaald, wat overeenkomt met een gemiddeld bedrag van 129,45 euro per kind.

De Commissie voor onderhoudsbijdragen, opgericht bij de wet van 19 maart 2010⁶, werd op 15 januari 2016

³ Antwoord van de minister van Financiën op een parlementaire vraag, zie <http://www.dekamer.be/QRVA/pdf/54/54K0094.pdf>, blz. 155.

⁴ J. Pacolet en F. De Wispelaere, *Budgettaire impact van de toekenning van de voorschotten door de Dienst voor alimentatievorderingen*, HIVA, KU Leuven, 2012, geciteerd door Cécile DARON in "Pour la création d'un fonds universel des créances alimentaires, une proposition chiffrée de la Ligue des familles", december 2012.

⁵ J. Pacolet en F. De Wispelaere, geciteerd door *La Ligue des familles* in "Statistiques et données sur les familles 2015".

⁶ Wet van 19 maart 2010 tot bevordering van een objectieve berekening van de door de ouders te betalen onderhoudsbijdragen voor hun kinderen.

augmenté de près de 15 % et le montant des avances a augmenté de près de 12 %³.

En décembre 2014, il y avait 15 159 enfants bénéficiant d'une telle avance. En décembre 2015, ils étaient 17 409. Cette tendance à la hausse s'est probablement confirmée en 2016. En effet, fin septembre 2016, selon les chiffres récemment publiés du SPF Finances, le nombre d'enfants aidés étaient de 17 942, soit une augmentation de 3 % en neuf mois⁴.

Selon *la Ligue des familles*, plus de 90 % des demandes sont introduites par des mères, contre 7 % par des pères.

Selon la KUL, lorsque les familles monoparentales touchent une pension alimentaire, leur taux de pauvreté s'élève à 22,8 %, alors que sans cette pension, il grimpe à 42,6 %⁵.

La loi du 12 mai 2014, entrée en vigueur le 1er janvier 2015 a apporté un certain nombre de modifications à la loi de 2003: le rehaussement du plafond des revenus pour pouvoir faire appel au SECAL de 1 400 à 1 800 euros, la suppression de l'intervention du bénéficiaire dans les frais de fonctionnement du SECAL et la hausse de l'intervention du débiteur d'aliment.

Le parent qui demande une avance sur pension alimentaire pour ses enfants doit remplir certaines conditions. Ses revenus ne peuvent dépasser un plafond de 1 800 euros nets par mois, augmentés de 66 euros par enfant à charge. Le montant maximum de l'avance est fixé à 175 euros par mois et par enfant pour lequel la pension alimentaire doit être payée.

Le montant moyen annuel payé à titre d'avances sur pensions alimentaires pour les années de 2011 à 2015 s'élevait à 22,7 millions d'euros, soit une moyenne de 129,45 euros par enfant.

Le 15 janvier 2016, la Commission des contributions alimentaires instituée par la loi du 19 mars 2010⁶ et

³ Réponse du ministre des Finances à une question parlementaire, <http://www.lachambre.be/QRVA/pdf/54/54K0094.pdf>, p.155.

⁴ J. PACOLET et F. DE WISPELAERE, Budgettaire impact van de toekenning van de voorschotten door de Dienst voor alimentatievorderingen, HIVA, K.U.Leuven, 2012, cité par Cécile DARON, "Pour la création d'un fonds universel des créances alimentaires. Une proposition chiffrées de la Ligue des familles", décembre 2012.

⁵ J. PACOLET et F. DE WISPELAERE, cité par *La Ligue des familles* in Statistiques et données sur les familles 2015.

⁶ Loi du 19 mars 2010 visant à promouvoir une objectivation du calcul des contributions alimentaires des père et mère au profit de leurs enfants.

geïnstalleerd. Deze commissie moet duidelijke aanbevelingen formuleren over de objectieve berekening van het onderhoudsgeld. De indieners hopen dat deze commissie snel haar aanbevelingen zal voorstellen omtrent de raming van de kosten voor huisvesting, levensonderhoud, gezondheid, toezicht, opvoeding, opleiding en ontplooiing van de kinderen. De objectivering van de onderhoudsbijdragen kan onenigheid over deze financiële bijdragen ten voordele van de kinderen beperken. De zware procedure waarmee een scheiding gepaard gaat, wordt aldus niet nog moeilijker; dat is zowel voor de ouders als voor de kinderen een goede zaak. Wanneer het onmogelijk blijkt om tot een akkoord te komen, kan de objectivering de rechtszaken bovenbieden vereenvoudigen en de afhandeling ervan versnellen.

De inkomensbovengrens moet worden opgetrokken

De indieners van dit wetsvoorstel pleiten er dan ook voor de inkomensbovengrens geleidelijk op te trekken tot de volgende bedragen:

- 2 000 euro vanaf 1 januari 2018;
- 2 250 euro vanaf 1 januari 2020;
- 2 500 euro vanaf 1 januari 2022.

Wanneer de inkomensbovengrens wordt opgetrokken tot 2 500 euro, zal 95 % van de eenoudergezinnen aanspraak kunnen maken op de toepassing van de zogenaamde DAVO-wet.

chargée d'établir des recommandations claires en matière de calcul objectif des pensions alimentaires a été installée. Nous espérons que cette commission présentera rapidement ses recommandations pour l'évaluation des frais d'hébergement, d'entretien, de santé, de surveillance, d'éducation, de formation et d'épanouissement des enfants. L'objectivation des contributions alimentaires permettra ainsi que les désaccords concernant ces contributions financières pour les enfants soient limités afin de ne pas rajouter encore une difficulté à la procédure déjà lourde qu'est une séparation, non seulement pour les parents mais aussi pour les enfants. Elle permettra également de faciliter et d'accélérer les procédures en justice quand aucun accord ne peut être dégagé.

La nécessité d'augmenter le plafond

Par conséquent, les auteurs de la présente proposition de loi défendent une augmentation progressive du plafond comme suit:

- 2 000 euros à partir du 1er janvier 2018;
- 2 250 euros à partir du 1er janvier 2020;
- 2 500 euros à partir du 1er janvier 2022.

Le relèvement du plafond des revenus à 2 500 euros permettra à 95 % des familles monoparentales d'être couvertes par la loi dite SECAL.

Catherine FONCK (cdH)
Benoît LUTGEN (cdH)

WETSVOORSTEL**Artikel 1**

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

Art. 2

In artikel 4, § 1, eerste lid, van de wet van 21 februari 2003 tot oprichting van een Dienst voor alimentatievorderingen bij de FOD Financiën, gewijzigd bij de wet van 12 mei 2014, wordt het getal “1 800” vervangen door het getal “2 000”.

Art. 3

In artikel 4, § 1, eerste lid, van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 12 mei 2014, wordt het getal “1 800” vervangen door het getal “2 250”.

Art. 4

In artikel 4, § 1, eerste lid, van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 12 mei 2014, wordt het getal “1 800” vervangen door het getal “2 500”.

Art. 5

Artikel 2 zal van toepassing zijn van 1 januari 2018 tot 31 december 2019.

Artikel 3 zal van toepassing zijn van 1 januari 2020 tot 31 december 2021.

Artikel 4 zal van toepassing zijn vanaf 1 januari 2022.

18 mei 2017

PROPOSITION DE LOI**Article 1er**

La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

Art. 2

À l'article 4, § 1er, alinéa 1er, de la loi du 21 février 2003 créant un Service des créances alimentaires au sein du SPF Finances, modifié par la loi du 12 mai 2014, le nombre “1 800” est remplacé par le nombre “2 000”.

Art. 3

À l'article 4 de la même loi, modifié par la loi du 12 mai 2014, le nombre “1 800” est remplacé par le nombre “2 250”.

Art. 4

À l'article 4 de la même loi, modifié par la loi du 12 mai 2014, le nombre “1 800” est remplacé par le nombre “2 500”.

Art. 5

L'article 2 sera d'application du 1er janvier 2018 au 31 décembre 2019.

L'article 3 sera d'application du 1er janvier 2020 au 31 décembre 2021.

L'article 4 sera d'application à partir du 1er janvier 2022.

18 mai 2017

Catherine FONCK (cdH)
Benoît LUTGEN (cdH)